

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

Nakkhabut Paritat Journal

ISSN 3027-7779 (Online)

ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2567 Vol. 16 No. 2 May - August 2024

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 1 หมู่ 4 ต.ท่าจิว อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช 80280
Research and development institute Nakhon Si Thammarat Rajabhat University 1 Moo 4, Tha Ngio, Mueang, Nakhon Si Thammarat 80280

Received: May 11, 2023

Revised: August 23, 2024

Accepted: August 28, 2024

บทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยาของชนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

The function of folklore on Khanom La in Nakhon Si Thammarat

เมธิรา ไกรนที*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ดวงรัก รัตนพันธุ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พลกฤษณ์ วลีวิวัฒน์

ภาณุวัฒน์ เพชรโชติ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: maytira_kra@nstru.ac.th

Maytira Krainatee *

Faculty of Human and Social Science, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Tuangrak Rattanapan

Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Phollakrit Waseewiwat

Panuwat Petchot

Faculty of Human and Social Science, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของขนมลา เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน นำเสนอการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของขนมลา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวคิดคติชนวิทยา ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามแนวคิดคติชนวิทยา มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้ที่มีองค์ความรู้และมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในการผลิต การถ่ายทอด การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำขนมลา จำนวน 6 กลุ่ม รวมทั้ง ประชาชนชาวบ้าน ศิลปินพื้นบ้าน นักวิชาการอาวุโส แกนนำชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอ และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือการลงพื้นที่ภาคสนาม ด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและสรุปเนื้อหาในรูปแบบการพรรณนาความ

ผลการวิจัย พบว่า บทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยาของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) บทบาทในการอธิบายที่มาและเหตุผลของพิธีกรรม โดยขนมลาที่มีความสำคัญในการเป็นขนมที่มีความสำคัญในการทำบุญในช่วงเทศกาลบุญสารทเดือนสิบ 2) บทบาทในการให้การศึกษาแก่สังคมที่ใช้ประเพณีบอกเล่า เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการคิดค้นและสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ 3) บทบาทในการรักษามาตรฐานพฤติกรรมที่เป็นแบบแผนในสังคม เนื่องด้วยลักษณะพิเศษของขนมลา ทำให้มีการเปรียบเสมือนสายใยแห่งความผูกพันของเครือญาติ และ 4) บทบาทในการให้ความเพลิดเพลินและเป็นทางออกของความคับข้องใจของบุคคลในสังคม โดยการผลิตขนมลา เป็นการสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และการประยุกต์ ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

คำสำคัญ: บทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยา; ขนมลา; จังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The research employed a qualitative method and aimed to analyze the role of Khanom La in Nakhon Si Thammarat province according to folklore concepts. The important Informants divided into six groups included knowledgeable people with expertise and experience in manufacturing who can transform knowledge and promote the making of local Khanom La including sage villagers, local artists, senior scholars, community leaders, representatives of local government organizations, the heads of the district cultural council, and representatives from relevant agencies. Data were collected from secondary and primary sources or field studies with interviews, observation, and focus group discussions. Content analysis and descriptive summary were employed.

The research showed that the folkloristic function of folklore on Khanom La in Nakhon Si Thammarat was as follows: 1) explain the background and reasons for the rites, focusing on the importance of Khanom La, a dessert in making merit during the festival of the tenth lunar month, 2) educate society through oral tradition, focusing on telling that Khanom La is the local wisdom created and passed on from the ancestors, 3) maintain a behavioral standard of society as a social plan because unique characteristics of Khanom La can be compared as the bonding of family, and 4) entertain and be a solution for people's frustrations in society because the making of Khanom La is the reflection of the local wisdom, including the application and adaptation to social and cultural changes.

Keywords: Folkloristic function of folklore; Khanom La; Nakhon Si Thammarat

บทนำ

การศึกษาเรื่องราวหรือข้อมูลทางด้านคติชนวิทยา มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในยุคปัจจุบัน เนื่องด้วยข้อมูลด้านคติชนวิทยา มีคุณค่าต่อการเป็นมรดกหรือสมบัติของชาติ ที่มีการถ่ายทอดเรื่องราวที่สืบเนื่องต่อกันมา มีลักษณะของความเป็นศาสตร์และศิลป์ ที่สามารถทำให้ผู้คนมีความภาคภูมิใจในชุมชน ท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง และประการสำคัญ คือ มีคุณค่าด้านการเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาประเทศ ในฐานะของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Thawornseth, 2003) โดย Na Thalang (2020) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับการที่ข้อมูลทางคติชนวิทยา มีบทบาทและหน้าที่ต่อสังคม ในฐานะของการเป็นข้อมูลทางวัฒนธรรมภายใต้การนำทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยข้อมูลด้านคติชนวิทยา ไม่ว่าจะเป็น เรื่องเล่า บทเพลง การละเล่น การแสดง ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม ที่นับว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่มีหน้าที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทางด้านจิตใจ และการเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงทางวัฒนธรรมให้กับสังคม การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยา จึงมีความสำคัญที่จะต้องมุ่งอธิบาย รวบรวมข้อมูลในบริบททางสังคม เพื่อสามารถนำข้อมูลมาสู่การส่งเสริมความตระหนัก การเล็งเห็นความสำคัญของเรื่องราวทางด้านคติชนที่จะส่งผลต่อการดำรงอยู่ของสังคม

ข้อมูลด้านคติชนวิทยา ดังเช่น เรื่องเล่า นิทาน บทเพลง การละเล่น การแสดง การแสดงออกทางประเพณี พิธีกรรม ศิลปะพื้นบ้าน ลวดลายผ้า การแต่งกาย งานหัตถกรรม และอาหาร สิ่งเหล่านี้ สามารถสะท้อนความเป็นตัวตนของบุคคลและชุมชน ผ่านคติชนในฐานะของศิลปะในการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Na Thalang, 2016) ที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตที่มีการสืบทอด การบ่มเพาะจากครอบครัว การขัดเกลาจากสังคม และการหล่อหลอมทางวัฒนธรรม จนกลายเป็นแบบแผนทางวัฒนธรรมของชุมชนที่มีเอกลักษณ์และการสะท้อนออกมาซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม โดย Bascom (1965) ได้วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยา ที่มีบทบาทหน้าที่ต่อสังคม ใน 4 มิติ ประกอบด้วย การอธิบายที่มาและเหตุผลในการทำพิธีกรรม การให้การศึกษาในสังคมที่ใช้ประเพณีบอกเล่า การรักษามาตรฐานพฤติกรรมที่เป็นแบบแผนของสังคม และการให้ความเพลิดเพลินและเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคล ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยา มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนในยุคปัจจุบัน ที่สามารถนำเอาข้อมูล องค์ความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา และการต่อยอดการพัฒนาที่ต้องตระหนักถึงคุณค่าของฐานวัฒนธรรมหรือความรู้ที่มีคุณค่า ในลักษณะของการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งเพื่อการอนุรักษ์ และการนำข้อมูลมาเผยแพร่เพื่อสร้างการรับรู้และการต่อยอดการพัฒนาที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ (Changkhwanyuen, 2017)

ขนมลา เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่มีความเกี่ยวข้องกับคติชนวิทยาในการเป็นอาหารหรือขนมที่มีความสำคัญในมิติทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้คนในพื้นที่ สะท้อนออกมาซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับธรรมชาติ และบุคคลกับสิ่งเหนือธรรมชาติ อีกทั้งยังสะท้อนถึงการประกอบอาชีพของผู้คนบนฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่เนื่องด้วยกระแสการพัฒนาในยุคปัจจุบัน ที่มีจะให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนากระแสหลัก โดยเฉพาะการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ จึงอาจส่งผลต่อการรับรู้ การเห็นคุณค่าของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะคุณค่าต่อการดำรงชีวิต ประกอบกับ การพัฒนาในยุคเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ ที่จะต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และการพัฒนา การสร้างสรรค์ผลงานที่มีต้นทุนหรือพื้นฐานมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ในฐานะของการที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Choibamroong, 2011) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wetcho (2018) ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาคติชนวิทยา โดยการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบเพื่อสามารถผสมผสานให้เข้ากับภูมิปัญญาสากล บนหลักการของการดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และเมื่อพิจารณาถึงการรับรู้ในคุณค่า บทบาทของขนมลาที่มีต่อการดำรงชีวิตของผู้คน พบว่า ผู้ประกอบการขนมลา

และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความต้องการให้มีการศึกษารวบรวม เผยแพร่ เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลด้านบทบาทหน้าที่ของขนมลา มีความต้องการให้มีการศึกษาและการเล่าเรื่องราวของขนมลาในรูปแบบต่าง ๆ การสะท้อนข้อมูลด้านคติชนวิทยาของขนมลาลงบนบรรจุภัณฑ์ ดังที่ Chuaykaew (2020) ได้กล่าวว่า “อยากให้พัฒนาและถ่ายทอดข้อมูล เอกลักษณ์ เรื่องราวการทำขนมลาของกลุ่มลงบนกล่องบรรจุภัณฑ์”

การพิจารณา “ขนมลา” ในมิติด้านคติชนวิทยา มีความเชื่อมโยงกับพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องด้วยการเป็นพื้นที่ที่มีการสืบทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนมลา ความเชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำตาลจาก น้ำตาลโตนด ข้าวสาร รวมทั้งวัตถุดิบ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำขนมลา โดยเฉพาะหมู่บ้านหอยราก ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอปากพะนิง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมในฐานะหมู่บ้านผลิตขนมลาในพื้นที่ภาคใต้ ประกอบกับ การประกอบพิธีกรรม หรือ งานประเพณีสำคัญของผู้คนในภูมิภาคภาคใต้ คือ ประเพณีบุญสารทเดือนสิบ ที่มีการแสดงออกทางวัฒนธรรม การสืบทอดประเพณีอย่างยิ่งใหญ่ ดังเช่น การปรากฏของขบวนแห่หมรบของหมู่บ้าน ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมและส่วนหนึ่งของการแสดงออกทางประเพณี ความเชื่อดังกล่าว คือ การนำขนมลา มาเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และการเป็นอาหารหรือขนมที่มีความสำคัญต่อชีวิตของผู้คนในฐานะ “ขนมที่หล่อเลี้ยงชีวิต” (Naksing, 2020) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชตามแนวคิดคติชนวิทยาในฐานะ สิ่งสะท้อนซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมประการสำคัญที่มีความเชื่อมโยงกับการดำรงชีวิตของผู้คนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชตามแนวคิดคติชนวิทยา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชตามแนวคิดคติชนวิทยา ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่มีการเจาะจงบุคคลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีองค์ความรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำขนม การสืบสาน ถ่ายทอดและการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนมลา ประกอบด้วย กลุ่มผู้ประกอบการขนมลา จำนวน 6 กลุ่ม จำนวน 44 คน รวมทั้ง ประชาชนชาวบ้าน ศิลปินพื้นบ้าน นักวิชาการอาวุโส แกนนำชุมชน จำนวน 9 คน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอ และตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช จำนวน 11 คน รวม 64 คน

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและแหล่งข้อมูลปฐมภูมิหรือการลงพื้นที่ภาคสนาม เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตและการสนทนากลุ่ม มีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีการทบทวนแนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่นำมาพิจารณาออกแบบเครื่องมือที่สอดคล้องวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือตามระเบียบวิธีการวิจัย ผู้วิจัยมีการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยกำหนดประเด็นในการสร้างเครื่องมือ เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพก่อนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ หรือข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนาม ที่ใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อนำมาสู่การวิจัยในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ของข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการสังเคราะห์ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคติชนของวิลเลียม บาสคอม (Bascom, 1965) มาใช้ในการวิเคราะห์ และสรุปเนื้อหาในรูปแบบการพรรณนาความ

สรุปผลการวิจัย

ขนมลา เป็นขนมหรืออาหารที่สะท้อนออกมาซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารของผู้คนในพื้นที่ภาคใต้ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีความเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ การประกอบประเพณี พิธีกรรมอันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีบทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยา โดยผู้วิจัยนำแนวคิดของ Bascom (1965) นักคติชนวิทยา มาวิเคราะห์ข้อมูล องค์ความรู้ด้านคติชนวิทยาของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ขนมลา มีบทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยา ประกอบด้วย

1. บทบาทหน้าที่ของคติชนในการอธิบายที่มาและเหตุผลในการทำพิธีกรรม โดยขนมลามีความสำคัญในการเป็นขนมที่มีความสำคัญในการทำบุญในช่วงเทศกาลบุญสารทเดือนสิบ ขนมลา เป็นขนมหรืออาหารที่มีความสำคัญในการประกอบพิธีกรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งของขนมที่ต้องจัดเตรียมในการทำบุญในช่วงเทศกาลบุญสารทเดือนสิบของผู้คนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะในบางพื้นที่ที่มีการจัดเตรียมขนมที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการทำบุญเดือนสิบ ที่เรียกว่า การจัดหมรับ

ขนมลา เป็นขนมที่มีนัยยะความหมายที่มีความเชื่อมโยงกับความเชื่อ การทำบุญโดยเฉพาะผู้คนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่จะต้องจัดเตรียมขนมลา สำหรับนำไปใช้ในการนำไปทำบุญถวายพระ การทำบุญอุทิศให้แก่บรรพบุรุษ ผู้ล่วงลับ วิญญาณเร่ร่อน และผู้ที่เป็นเปรตชนหรือเปรตตามความเชื่อของแต่ละบุคคล ดังคำกล่าวของ Sudthamusik (2021) ที่กล่าวว่า “ขนมลา ทำเพื่อถวายพระ เพื่อให้พระเป็นสื่อกลาง เพื่อส่งไปให้บรรพชน ขนมลา เป็นขนมที่สร้างขึ้นในช่วงเทศกาลเดือนสิบ ที่ใช้ทำบุญอุทิศให้เปรตชน หรือ คนที่ล่วงลับไปแล้ว ไม่รู้ว่าตกอยู่ภพภูมิไหน พวกเปรตพวกเดียว ที่ต้องรับจากผลบุญที่พี่น้องในเมืองมนุษย์ได้อุทิศไปให้ตามตำราความเชื่อทางพระพุทธศาสนา และความฉลาดของคนนครในการประยุกต์ รู้จักคิดค้นทำขนมส่งไปให้เปรต เลยทำเป็นเสื้อผ้าอาหาร” นอกจากนี้ขนมลา ยังสะท้อนเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับมิติด้านความเชื่อ ที่ว่า หากบุคคลใดกระทำความผิด กระทำไม่ดี จะได้รับการลงโทษ ตามความเชื่อ คือ เมื่อเสียชีวิตแล้วต้องตกนรก และมีลักษณะของการเป็นเปรต คือ มีปากขนาดเล็กเท่ากับรูเข็ม ไม่สามารถรับประทานอาหารที่มีขนาดใหญ่ได้ จึงต้องมีการทำขนมลาให้มีลักษณะเป็นเส้นขนาดเล็กเพื่อให้เปรตรับประทานได้ ดังคำกล่าวของ Thasniyom (2021) ที่กล่าวว่า “ขนมลามีบทบาทที่สำคัญ คือ แม่เฒ่าเคยสอนว่าขนมลาใช้แทนเสื้อผ้าอีกภพภูมิ เสื้อผ้าของบรรพชน ที่ล่วงลับไปแล้ว ทำกรรมไม่ดี ตายไปไปอยู่ในภพภูมิของเปรต โดยขนมลา เป็นหนึ่งในห้าขนมของเทศกาลงานเดือนสิบ ทุก ๆ ขนมมีนัยยะความหมาย เป็นตัวบ่งชี้ว่าคนนครเชื่อเรื่องบาปบุญคุณโทษ เชื่อความกตัญญู”

2. บทบาทหน้าที่ของคติชนในการให้การศึกษาในสังคมที่ใช้ประเพณีบอกเล่า การทำขนมลาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการคิดค้นและสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ขนมลานั้นว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือมรดกทางวัฒนธรรมด้านอาหารที่มีการคิดค้นมาอย่างยาวนาน และการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ การเป็นอาหารที่มีความเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ การแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของผู้คน ส่งผลให้ ขนมลา มีความเชื่อมโยง

สัมพันธ์กับบุคคลทั้งในระดับครอบครัวและระดับชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำขนมลาจากรุ่นสู่รุ่น จากที่ในอดีตมีการทำขนมลาเพื่อไว้รับประทานในครัวเรือน การทำบุญในช่วงเทศกาลงานบุญเดือนสิบ จนทำให้ การทำขนมลา มีการสืบทอด การเรียนรู้และการต่อยอดจนสามารถพัฒนาเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน โดยการผลิตขนมลา เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและการสร้างการรับรู้ความทรงจำ การเห็นคุณค่าของขนมลา ผ่านกระบวนการที่สำคัญ สองประการ ประกอบด้วย การปฏิบัติให้ดูเป็นตัวอย่างโดยเฉพาะการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทำขนมลาให้กับสมาชิกในครอบครัว และขนมลา ยังมีความหมายมีบทบาทหน้าที่ในการให้การศึกษาแก่สังคมที่ใช้ประเพณีบอกเล่า โดยเฉพาะประเพณีการทำบุญในช่วงเทศกาลบุญสารทเดือนสิบ ที่ผู้คนทุกช่วงวัยให้ความสำคัญกับการทำบุญ การประกอบพิธีกรรม รวมทั้ง การนำขนมลาเป็นของฝากให้กับบุคคลที่ตนเองมีความเคารพนับถือ ดังคำกล่าวของ Pidchid (2020) ที่กล่าวว่า “ขนมลา มีความหมายเป็นอาหาร ของฝาก เป็นอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาแต่โบราณ สะท้อนวิถีชีวิต ความเชื่อ พิธีกรรม การสืบทอด เมื่อก่อน เด็ก ๆ ไปเล่น แล้วหมาย (จำ) ไว้ แต่ปัจจุบัน คนสืบทอดหายาก คนทอดลา ก็หายาก” และสอดคล้องกับที่ Sengraksa (2021) กล่าวว่า “ขนมลา ทำให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม พี่น้องทุกคนที่อยู่ ที่อื่น ต้องกลับบ้าน ต้องมาทำลา เป็นสังคมของครอบครัวที่เอื้ออาทรกัน คนต้องมาทำลา ต้องมาทำบุญ ลูกหลานถูกสั่งให้กลับบ้านช่วงเดือนสิบ พ่อเฒ่า แม่เฒ่า นิ่งคอย เอาลาไปฝากคนเฒ่าคนแก่”

3. บทบาทหน้าที่ของคติชนในการรักษามาตรฐานพฤติกรรมที่เป็นแบบแผนของสังคมขนมลา สะท้อนถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล และการมีส่วนร่วมในการธำรงรักษาวัฒนธรรม ทั้งในด้านของการสืบสานประเพณี พิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคลและชุมชน การแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ของความเป็นท้องถิ่น การสืบทอดองค์ความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับบุคคลในฐานะของการรักษามรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่คู่กับการพัฒนา ด้วยลักษณะพิเศษของขนมลา ที่มีลักษณะเส้นทับกันไปมา มีความเหนียว จึงถูกนำมาเปรียบ เสมือนสายใยแห่งความรัก ความผูกพัน ความรักใคร่กลมเกลียวของเครือญาติ เป็นสิ่งสะท้อนถึงความหมายและการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ของญาติพี่น้อง และกระบวนการผลิตขนมลาในอดีต ที่จะต้องใช้แรงงานคนจำนวนมาก จึงสะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกซึ่งความช่วยเหลือกันของผู้คนที่เป็ญาติพี่น้อง และสะท้อนถึงมิติความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่นิยมนำขนมลาเป็นของฝาก โดยเฉพาะในอดีต ผู้คนในพื้นที่ที่มีการทำขนมลา มักจะมีการผลิตขนมลาสำหรับรับประทานกันในครัวเรือน หรือการเป็นขนมที่มีไว้ประจำบ้านไว้สำหรับรับประทานหรือการรับรองผู้มาเยือนและเป็นของฝากให้กับญาติพี่น้องและผู้คนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังที่ Thammachat (2021) กล่าวว่า “เมื่อก่อน ชื่อของมาทำลาเอง ไม่ได้ชื่อเหมือนทุกวันนี้ เมื่อก่อนการทำขนมลา จะทำกันค่อนข้างคึกคัก ญาติพี่น้อง บ้านใกล้เคียง มารวมตัวกัน 2-3 ครอบครัว มาช่วยกันบดแป้ง ทิมแป้ง เซแป้ง เพื่อให้แป้งเข้ากัน ก่อนการนวดแป้ง ตีแป้ง จะเอาผ้าห่อแป้งไว้ก่อนเพื่อให้น้ำออกให้หมด ตอนเด็ก ๆ เคยช่วยย่า ช่วยทวด ช่วยแม่ทุบห่อผ้า (ทุบแป้ง) จากนั้นเอาไปแขวนแล้วใช้ไม้ตี ผลัดกันกับพี่กับน้อง แล้วเซแป้งก่อนจะเอามาเคล้ากับน้ำผึ้งที่เคี่ยวจนข้นให้เป็นเนื้อเดียวกัน ลองใช้มือจุ่มดู ถ้าหยดลงมาเป็นสายสวย ก็แสดงว่าสามารถนำมาทอดลาได้ การทอดลานั้นก็จะมีคนนัดคนมาช่วยกันค่อนข้างมาก เพราะเป็นงานที่มีขั้นตอนเยอะ หนุ่มสาวทั้งหลายในหมู่บ้านจะไปจับกันที่กระทะทอดลา หนุ่มช่วยแกว่ง ภาชนะที่ใช้ทอดลา สาวช่วยพับลา การทอดลาเป็นเรื่องที่ดี สนุกสนาน สร้างความรัก ความสามัคคี” สอดคล้องกับที่ Kaewnoen (2021) กล่าวว่า “ขนมลา แสดงถึงวิถีชีวิตของคนในชุมชน การมีความเชื่อ โดยมีการนำขนมลาไปทำบุญไปวัดในเทศกาลเดือนสิบ เป็นการบำรุงพระพุทธศาสนา การแสดงความกตัญญู การระลึกถึงบรรพบุรุษผู้ล่วงลับ และเป็นการทำให้ญาติพี่น้อง ลูกหลาน ได้มารวมตัวกัน ช่วยกันทำขนมลาช่วยกันเตรียมวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ทำขนมลา และลูกหลานจะนำขนมลาไปมอบให้ญาติผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุที่เคารพนับถือ”

4. บทบาทหน้าที่ของคติชนในการให้ความเพลิดเพลินและเป็นทางออกให้กับความคับข้องใจของบุคคลขนมลา สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้คนในการปรับเปลี่ยน การประยุกต์และการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทำให้ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการขนมลาในรุ่นปัจจุบัน มีทางเลือกในการผลิตรวมทั้งการมีกลุ่ม

ลูกค้าที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น สามารถจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะแค่ช่วงเทศกาลงานบุญ ดังเช่น การคิดค้น การพัฒนาขนมลาในรูปแบบใหม่ เช่น ขนมลากรอบ ขนมลาสูง ขนมลาเคลือบช็อกโกแลต ขนมลาสอดไส้ เป็นต้น การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การนิยามความหมายการสะท้อนเรื่องราว การสร้างคุณค่าใหม่ให้กับขนมลา เช่น ขนมลากลมเกลียว ขนมลาเกลียวใจ ดังที่ Srisomphot (2021) กล่าวว่า “ขนมลามีการเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนที่ที่หลากหลาย เป็นสินค้า OTOP ของคนไทย เป็นของฝาก มาคอน ต้องได้ไปฝากคนอื่น ลาคอนกินหอย ของหอยเมืองคอน” อีกทั้ง ยังมีการนำเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับขนมลามาพัฒนาเป็นคำขวัญประจำพื้นที่ บทกลอน และบทเพลง เป็นต้น เพื่อความบันเทิง การสอดแทรกเรื่องราว คุณค่าของขนมลา ตลอดจนการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างการรับรู้ ความตระหนักในคุณค่าขององค์ความรู้ที่มีความเชื่อมโยงกับผู้คน พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติ ความเชื่อ และวัฒนธรรม ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังคำกล่าวที่แสดงถึงความภาคภูมิใจเกี่ยวกับการทำขนมลาของ Chayarattanak (2021) ที่กล่าวว่า “ภูมิใจที่ได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ พ่อแม่ แม่แม่ จนมาถึงรุ่นพ่อ แม่ รุ่นลูก และได้ทำมาหากิน ส่งลูกเรียน และหมมลา ขาดไม่ได้ ในการทำบุญ” สอดคล้องกับที่ Eameak (2021) กล่าวว่า “เริ่มทำหมมลามากับแม่ ทำมา 20 กว่าปี จำได้ว่า แม่แม่ (นางพร้อม แก้วจิ้น) เป็นคนบุกเบิกทำลาของหอยราก หมมลา ช่วยชีวิต ได้ทำมาหากิน ลูกได้เรียน มีบ้าน มีเงินเก็บ”

การอภิปรายผล

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยาของขนมลาในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความสำคัญของคติชนวิทยาของ Bascom (1965) ทั้ง 4 ประการ ประกอบด้วย บทบาทในการอธิบายที่มาและเหตุผลของพิธีกรรม เนื่องด้วย ขนมลา เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของขนมทั้ง 5 ชนิดที่ใช้ในการจัดหมรับและการทำบุญ การประกอบพิธีกรรมในช่วงเทศกาลบุญสารทเดือนสิบ บทบาทในการให้การศึกษาแก่สังคมที่ใช้ประเพณีบอกเล่า เนื่องด้วย ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังคงมีการสืบทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากรุ่นสู่รุ่น ตลอดจน การตระหนักในการสืบสานวัฒนธรรม ไม่ว่าจะ เป็น ความเชื่อ การประกอบพิธีกรรม การเคารพ ยึดมั่นในการทำบุญ การอุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษ รวมทั้ง การยึดหลักคำสอนและความเชื่อ บทบาทในการรักษา มาตรฐานพฤติกรรมที่เป็นแบบแผนในสังคม ที่สะท้อนความสัมพันธ์ของผู้คนและญาติมิตร ตั้งแต่ในอดีตที่มีการช่วยเหลือ การพึ่งพาอาศัยกัน มาจนถึงปัจจุบัน ที่ขนมลา ยังคงมีบทบาทในการเชื่อมความสัมพันธ์ของผู้คน บุตรหลาน และญาติผู้ใหญ่ และบทบาทในการให้ความเพลิดเพลินและเป็นทางออกของความคับข้องใจของบุคคลในสังคม ที่สะท้อนถึงการสร้างความสัมพันธ์และการประกอบอาชีพบนฐานทุนทางทรัพยากรและทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และความสามารถในการปรับตัวเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ในปัจจุบัน โดยบทบาททั้ง 4 ประการของคติชนวิทยาของขนมลา ล้วนส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในพื้นที่ ดังจะ เห็นได้จากการศึกษาของ Meebao (2018) ที่ศึกษา ประเพณีบุญสารทเดือนสิบเมืองนคร ในฐานะของประเพณีที่มีความสำคัญของผู้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีจุดกำเนิดมาจากการมีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ เช่น ความเชื่อเรื่องวิญญาณ กรรม ความเชื่อเกี่ยวกับสวรรค์และนรก ความเชื่อต่อบรรพบุรุษหรือบุคคลที่ล่วงลับไปแล้ว ส่งผลให้มีการทำบุญในช่วงประเพณีบุญสารทเดือนสิบที่มีการสืบทอดมาอย่างต่อเนื่องและเป็นประเพณีที่มีเอกลักษณ์ และมีบทบาทต่อผู้คน แต่ทั้งนี้ ในปัจจุบัน การคงอยู่ของประเพณีบางประการ อาจมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยา ดังที่ Boonpayon (2015) ศึกษาพิธีทำขวัญนาค : การสืบทอดความรู้ทางคติชนวิทยาผ่านพิธีกรรม แห่งวัดวิชุมชนชาวอำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พิธีทำขวัญนาค มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นด้านคติชนวิทยา มีบทบาทต่อผู้คน ชุมชนในด้านการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความกตัญญู การกล่อมเกลาจิตใจด้วยหลักธรรม การสร้างความสามัคคี การสร้างสุนทรีย์ การสะท้อนคุณค่าด้านวรรณศิลป์ การสะท้อนวิถีชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า สถานการณ์การคงอยู่ของพิธีทำขวัญนาค มีภาวะลดน้อยลงและมีการเปลี่ยนแปลงบางประการ ที่อาจส่งผลต่อการส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงสูญหาย ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดแนวทาง

ในการศึกษา การส่งเสริมการรับรู้ การให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ด้านคติชนวิทยา ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คน ดังที่ Homfung & Ruamsuk (2016) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสอนคติชนวิทยาและการเสริมสร้างความภูมิใจในคุณค่าของภูมิปัญญาไทย โดยการใช้วิธีการสอนที่ให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อมุ่งเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะการเรียนรู้ วัฒนธรรม ควบคู่กับการส่งเสริม การปลูกฝัง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และการส่งเสริมความมีจิตสำนึก การตระหนักในคุณค่า การมีความรัก ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาด้านคติชนวิทยาของชนมลา ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช นำมาซึ่งการตระหนักในคุณค่าขององค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสะท้อนซึ่งวิถีชีวิต เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้คนในพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์ความรู้ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และการเชื่อมโยงกับมิติทางวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องให้ความสำคัญ การตระหนักในการสร้างการรับรู้ การเผยแพร่ การสืบทอดองค์ความรู้ และการนำไปสู่การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมองค์ความรู้ การยกย่องเจ้าขององค์ความรู้ และการนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาในมิติต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบหลักสูตรท้องถิ่น การยกระดับสู่การเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมูลค่า รวมทั้ง การส่งเสริมให้มีการต่อยอดการพัฒนา เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวบนมิติทางวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัย สามารถนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการร่วมกันอนุรักษ์มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตของผู้คน สามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปลูกฝัง การถ่ายทอดและการสร้างความตระหนักของผู้คน ในมิติของการที่ชนมลา มิได้มีความหมายเพียงการเป็นขนมหรืออาหาร หากแต่ยังเป็นการสื่อสารถึงเรื่องราว คุณค่าทางวัฒนธรรมและการมีบทบาทหน้าที่ต่อการดำรงชีวิตของผู้คน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป องค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของชนมลาที่ได้รับจากการวิจัย เป็นการศึกษาเฉพาะในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจมีความจำเป็นในการศึกษาในพื้นที่อื่นๆ ที่มีการใช้ประโยชน์จากชนมลาในมิติต่าง ๆ เพื่อการศึกษาและการรับรู้ในประเด็นที่หลากหลาย และการศึกษาวิจัยการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ในประเด็นบทบาทของชนมลา ไปสู่การสร้างการรับรู้ การถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจ เพื่อทราบผลของการรับรู้ในคุณค่าและบทบาทของชนมลามากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณการสนับสนุนทุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ปีงบประมาณ 2564 และข้อมูลจากโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาข้อมูลด้านคติชนวิทยาของชนมลาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนา มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

References

- Bascom, W. (1965). *Four Function of Folklore In Alan Dundes (ed.), The Study of Folklore*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Boonpayon, A. (2015). *Performing a Ceremony for Chanting Parents' Loving Kindness: Knowledge Transfer of Folkloristics through Ritual of Community Way in Bang Ban District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province*. (Doctor of Philosophy Thesis). Burapha University. (in Thai)
- Changkhwanyuen, P. (2017). *Cultural Concept*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House. (in Thai)
- Choibamroong T. (2011). *Wisdom for Creative Local Development*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. (in Thai)
- Chuaykaew, B. (2020). *Interview*, 14 July 2020. (in Thai)
- Chayarattanak, N. (2021). *Interview*, 17 July 2021. (in Thai)
- Eameak, S. (2021). *Interview*, 23 January 2021. (in Thai)
- Homfung, C., and Ruamsuk, S. (2016). Folklore Teaching with development 21st century skills of learner and Enhancement pride in Thai wisdom. *Academic Journal Veridian E-journal Silpakorn University*, 9(2), 1549-1562. (in Thai)
- Kaewnoen, P. (2021). *Interview*, 22 July 2021. (in Thai)
- Meebao, S. (2018). The Festival of the Tenth Lunar Month (Sat Duan Sip) in Nakhon Si Thammarat. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 9(2), 220-229. (in Thai).
- Na Thalang S. (2016). *Looking through Folkloristics to See Ethnic Identity*. Bangkok: Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre (Public Organization). (in Thai)
- Na Thalang, S. (2020). *Theory of Folkloristics: Methodology in Analyzing Legend and Folk Tale*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Naksing, K. (2020). *Interview*, 15 July 2020. (in Thai)
- Pidchid, S. (2020). *Interview*, 17 July 2020. (in Thai)
- Sengraksa, P. (2021). *Interview*, 21 July 2021. (in Thai)
- Sudthamusik, B. (2021). *Interview*, 4 August 2021. (in Thai)
- Srisomphot, S. (2021). *Interview*, 18 July 2021. (in Thai)
- Thawornseth, A. (2003). *Folkloristics*. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University. (in Thai)
- Thasniyom, P. (2021). *Interview*, 20 July 2021. (in Thai)
- Thammachat, S. (2021). *Interview*, 4 August 2021. (in Thai)
- Wetcho, P. (2018). *Folkloristics*. Bangkok: Sahamit Pattana Printing (1992). (in Thai)

ผู้เขียน

อาจารย์เมธิรา ไกรนที

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: maytira_kra@nstru.ac.th

อาจารย์ดวงรัก รัตนพันธุ์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: tuangrak_vej@nstru.ac.th

อาจารย์ ดร.พลกฤษณ์ วสีวิวัฒน์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: phollakrit_was@nstru.ac.th

อาจารย์ภาณุวัฒน์ เพชรโชติ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: panuwat_pet@nstru.ac.th

